

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys HE 174/2009 vp laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja laeiksi eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Esi- ja perusopetus Esi- ja perusopetuksen osalta Yksityisen Opetusalan Liitto antaa asiasta erillisen lausunnon yhdessä Yksityiskoulujen Liitto ry:n kanssa.

Ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoitus (L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 25 §)

Yksityisen Opetusalan Liitto kannattaa tuloksellisuusrahoituksen käyttöä ammatillisessa peruskoulutuksessa ja sen kehittämistä. Liitto pitää hyvänä, että uudistuksessa ehdotettu mittaristo perustuu opiskelijoihin eikä tutkinnon suorittaneisiin kuten nykyään. Näin yhä suurempi osa koulutuksen järjestäjistä kuuluisi tuloksellisuusrahoituksen piiriin.

Liiton mielestä **tuloksellisuusrahoituksen osuus voi olla korkeintaan ehdotettu kolme prosenttia**. Hallituksen esitykseen sisältyy tuloksellisuusrahoituksen nostaminen yhdellä prosenttiyksiköllä kahdesta prosentista kolmeen prosenttiin. Mainittu prosenttiosuus otetaan ensin pois kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoituksesta. Liian suuri prosentti saattaa aiheuttaa suuria muutoksia koulutuksen järjestäjän rahoituksessa lyhyen aikajänteen sisällä. Opetus- ja koulutus eivät ole katteellista toimintaa, joilla voitaisiin varautua suuriin vuosittaisiin heittoihin tulorahoituksessa.

Ammatillisen lisäkoulutuksen tuloksellisuusrahoitus (L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 27 §)

Liitto esittää, että sekä 27 § että sen perusteluihin tulee muuttaa tuloksellisuusrahoituksen osuudeksi enintään 2 %.

Liitto esittää lisättäväksi kohdan yksityiskohtaisiin perusteluihin: Tuloksellisuusrahoitus perustuu järjestelmän käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa tutkintoihin, mutta samanaikaisesti tuloksellisuusrahoituksen käyttöönoton kanssa käynnistetään järjestelmän toisen vaiheen kehittäminen. Toisessa vaiheessa kehitetään sekä tutkinnon osien että laadullisten kriteereiden huomiointia tuloksellisuusrahoituksen määräytymisen osana.

Yksityisen Opetusalan Liitto kannattaa tuloksellisuusrahoituksen käyttöönottamista ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Tuloksellisuusrahoituksen tulee kuitenkin olla linjassa muun ohjausjärjestelmän kanssa, rahoituksen mittareiden ja niiden toiminnan tulee olla sellaisia, jotka todella mittaavat kyseisten toimintojen laatua ja tehokkuutta.

Liiton mielestä tutkintojen perusteiden ja rahoituksen tulee muodostaa toisiaan tukeva kokonaisuus, sillä ne yhdessä ohjaavat koulutuksen järjestäjiä. Tutkintojen osien suorittamismahdollisuus palvelee sekä työelämää että opiskelijaa. Opiskelija voi suorittaa tutkinnon osia (työelämä)tarpeidensa mukaan eli osat tukevat sekä työllisyyttä että työllistymistä. On huomioitava, että erityisesti henkilöstökoulutuksessa ei aina ole edes lähtökohtaisesti tavoitteena tutkinnon suorittaminen. Koulutuksen järjestäjä on siis jo tutkinnon osien suorittamisen perusteella toteuttanut hyvin tehtäväänsä, vaikka itse tutkinto jäisi suorittamatta.

Tuloksellisuusrahoituksen mittariksi esitetty pelkkä tutkintojen suorittamisen määrä vie koulutuksen ohjausjärjestelmää eri suuntaan kuin mitä tutkinnon perusteet ja työelämän tarpeet ovat. Ehdotettu mittari rankaisee koulutuksen järjestäjää seikoista, joihin sillä ei ole valtaa. Tutkinnon osien suorittaminen tulee huomioida koulutuksen järjestäjän tuloksellisuusrahoituksessa.

Tutkinnon osien mukaan lukemisen lisäksi tulee kehittää laadullisia mittareita. Lisäksi tuloksellisuusrahoituksen tulisi koskea tavalla tai toisella myös tutkintotilaisuuden järjestäjää. Tuloksellisuusrahoitus, joka perustuu vain suoritettujen tutkintojen määrään ja maksetaan vain valmistavan koulutuksen järjestäjälle, on ajatukseltaan keskeneräinen.

Vasta tutkintojen osien ja laadullisten mittarien kehittämisen myötä voidaan puhua todellisesta laadun ja tehokkuuden mittaamisesta. Ennen kuin järjestelmä on kehitetty yllä mainitulla tavalla, tulee liiton mielestä **tuloksellisuusrahoituksen osuus olla korkeintaan 2 %.**

Yksityisen Opetusalan Liitto ry

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija